

NICOLAS POLITEN PREDIKUAK ORREAGA, XIX. MENDEA

<http://mediateka.fonoteka.com>

Nafarroako Gobernua - Gobierno de Navarra
Euskarabidea - Instituto Navarro del Vascuence
Nafarroako Euskararen Mediaketa - Mediateca del Vascuence de Navarra
<http://mediateka.fonoteka.com>

Iturria:

Jose M. Satrustegi, 1987, Euskal testu zaharrak I, Euskaltzaindia, Iruña.

Bertsio informatiko honen egilea:

Elea

Nafarroako Euskararen Mediaketak egindako lanak publikoak dira eta, Jabego Intelektualaren Legearen arabera jatorrizko idazlanak bestelako eskubiderik ez baleuka, nahi bezala erreproduzi daitezke.

NICOLAS POLITEN PREDIKUAK ORREAGA, XIX. MENDEA

Nahiz Yaincoac entzuten tuen gure otoitzac munduco lecu gucietan, vizquitartian liburu saindutan causitzen dugu Temploa dela lecu privilegiatu bat ceintan ichurtzen baitira ausarquiago Yaunaren misericordiac, eta curritzen abundancia gueyagoiquin vere graciac guizonen favoretan. Temploan eman citzacon Salomoni vere yaquitate miragarria: Temploan anunciatu citzacon Zacariasi S. Juan Bautistaren sortzea: temploan complitu cen Simeon Saindu veneragarriari eguin citzacon promesa, etzela mundu untaric partituco J. Cristo gure Salvazalia vere vegueiz icusi gabe, eta Temploan entzuna izan cen eta yustificatua becatari publicanoa. Temploa da Yaincoaren echea, da Yaincoac autatu duen toquia guizonetaz Laudatua eta adoratua izaiteco, entzuteco gure otoitzac eta gu vere gracia eta doainez betetzeco. Ala icusten dugu Escritura Sainduan, ala eracusten daugu esperenciac, eta ala sinesten eta aitortcen dugu egun Eliza untan Orriagaco Ama Virginaren visitatzera vildu guiren guciac. Yaincoaren Ama eta becatarien Ararteco boteretsu orrec, eguin izan tu dembora eta lecu gucietan eta presuna suerte gucier ecin estimatuzco gracia eta favore aundi; bana nehon ezutu ichuri aimbertzte yenerositaeiquin nola Eliza Saindu untan, ceintan fijatu baitzuen vere egoitza eta yarlecu vere gloriaren centro batian bezala. Emen?, Virgina miragarri orrec eracustera eman nahi izan du vere boterea: emen aguertu izan du vere viotzeco tendretasuna eta gureganaco amodio neurric gabecoa: emen laguntzen tu eta favoratzen, bertzetan ez bezala, viotzez deitzen duten guciac: emen betetzen tu vere debotuac ecin condahala gracia favore eta merchedez, eta emen erran zuen gure aitzinecoen Yaincoac Salomoni erran ciona dedicatu zacolaric

Yerusaleneco templo aundia: "Autatu dut eta saindutu lecu au, ene icena conserva dain emen beticotz, eta egon diten emen ene veguiac eta ene viotza dembora gucietan. Elegi et sanctificavi locum istum, ut sit nomen meum ibi in sempiternum, et permaneant oculi mei et cor meum ibi cunctis diebus".

Bay, E. A. M., Virgina Mariac autatu du lecu au, Aingueruetaz veneratua guizonetaz laudatua eta Ynfernuaz Beldurtua izaiteco: autatu du lecu au gure ganic urbilago egoiteco, gure miseriez urricaltzeco, entzuteco gure otoitzac eta gure behar ordu guciac erremediatzeco. Eta icusacie ya declaratua nic egun ezautzera eman gogo daucietana. Orriagaco Ama Virginac eguin tuela ementic gauza miragarriac vere devoten favoretan: clarquiago: Ymagina miragarri ori aguertu da toqui untan vere devotac socorritzeco gorputzeco eta arimaco behar ordu gucietan.

Digna zaite, joh Ama guciz amultsua! digna zaite ene adimenduaren arguitzea, zure gloria eta laudorioac publicatzeco, ez zuc merechi duzun bezala, ceren ori imposible baita ene indarrer eta ene ezautza ttipiari, baicican conveni den bezala inspiratzeco ene adizale gucietan zureganaco devocione vici eta suhar bat, eta confianza oso bat zure baitan. Gracia au escatzen dauzugu guciac salutatzen zaitugularic Gabriel Aingueruaren itzequin. Agur Maria.

Elegi...

Eliza, J. Cristoren Espos maiteac, beti ezautzera eman daugu Virgina Maria dela gure Ama, gure Ararteco eta consolazalea, eta erraiten daugu mariaren medioz erdiesten tugula Yaincoarenganic yausten diren doam guciac. Eta baldin norbaitec nahi balu ucatu, nic convenci nezaque Yaincoac Orriagaco Ama Virginari comunicatu dacon boterearequin. Bana icus dezagun lehenic nola aguertu cen emen Ymagina eder eta zoragarri ori. Eztucie ignoratzen cer estatu lastimagarrian aurquitzen cen España zazpigarren mendearen acabantzan eta zortzigarrena asi cenean. Entregatuac españolac eta yosiac guisa batez vicio eta becatuari, deshonestqueria eta bertze pasione ahalguegarrienen esclavo vilacatuac, escandalosqui separatuac Erregueac Elizaren eta Aita Sainduaren obedienciatic eta, immoralitate publico unen consecuencia edo ondorio natural bat beza(la), nacione gucia moruez atacatua eta dominatua, perseguitua Eliza eta crudelqui ilac Yaincoaren ministroac, Virginac desohoratuac, destruituac, arrasatuac edo erreac templo catolico eta Aldare Sainduac, eta prorroscatuac eta osticatuac Ymagina sacratu guciac, Españac etzuen mement artan presentatzen mina miseria eta desolacionezco lecu nigargarri bat baicic. Bana Yaincoac etzuen permetitu destruccione viotzerdiragarri artan izan zahin profanatua Ymagina saindu ori, ceina gordea izan baitzen lurraren entrainetan cembait cristau fidelez. Gordezaleac il ciren segretua nehoru aguertu gabe, eta egungo egunian seguituco zuen lur pean mundu guciac ignoratua, baldin Yaincoac, vere disposicioneco dituen moyen edo medio sobrenaturalez valiatuz, ezpalu Aingueruen ministerioaz ezautaraci aurquintze otan vici ciren artzainer, Yesus Aurra Betleheneco artzainer Aingueruez anunciatua izan cen bezala. Anitz urte pasatu ondoan, mendi otan vere aciendequin zabilizan artzainac ohartu ciren larumbat arrats guciez guertatzen cela gauaren ilumbeetan icusgarri arraro eta misterios bat. Ycusten zuten edertasun estraordinarioco oreña deitzen den animale bat, vere adarretan distiadura miragarri bateco arguiac cituena: dembora verean aitzen zuten musica choragarri bat eta Aingueruec cantatzen zutela Salvea, eta au acabatzen cenean, desaguertzen cela oreña ederra, ichiltzen cele musica eta lecu gucia guelditzen ilumbe eta ichiltasunean. Artzainec icusten tuzte eta aitzen gauza oc bein, bietan, anitz aldiz: parte emaiten dute urbilen errietara, bayeta ere Yruñera; bana nehon eztira sinetsiac. Vorchatuac

azquenean eta guidatuac artzainez viltzen dira yendeac eldu direnac veren ustez, ez gauza miragarri baten icustera, baicican artzainen ilusione eta imbechilqueriaz irri eguitera: bana fite desenganatzen dira artzainec erran gucia eguia dela, eta pensaturic lecu artan badela cembait misterio, arguitu deneco asten dira iturriaren ondoan sasia quentzen, lurra aitzurtzen eta errecontratzen dute arrizco arcu bat eta aren barnean Aldarean icusten ducien Mariaren Ymagina eder ori. Osoqui content fidelac, Ceruco present unequin, eguiten dacote Eliza bat ceintan ohoratua izan baitzen anitz urtez D. Sancho Erregueac eguin artio bertze Eliza bat anitzez ederragoa, oray gauden au vera, ceintan veneratua izan baita continuoqui Ymagina miragarri ori, nahiz Yaincoaren eta vere Elizaren etsayec eguin tuzten indarric aundienac desaguerrazteco aren ohore eta veneracionea, ezautzera emanaz Yaincoac orrequin toqui au dela Virginia Mariac autatu duena vere egoitza eta yarlecutaco eta gure behar orduac erremediatzeco.

Eguiazqui, E. A. M., Yaincoac placer artu zuen autatzeaz eta saindu eguiteaz Orriagaco lecu au, amorocatican eta Ama maitagarri orrec fija citzan emen vere veguiac eta vere viotza, gure miseriac examinatzeo eta socorrizteco guizon aflightuac izanen diren vitartian eta mundua acabatu artio. Orrengatic Orriagaco Ama Virginia da ur garbien Yordan bat ceintan Nahaman lepradunac purificatzen baitira vere gaitz gucietaric: da cisterna edo urpetegui bat Betlehenecoa bano anitzez osasungarriagoa, ceintaco ur valiosac ezpaitira emaiten izartuz eta tasatuz baicican abundanciaiquin: da piscina bat ceintan conseguitzen baitute osagarria ez bacarric vere uretan lehenic sartzen dena, baicican unquitzen tuzten guciac eta eguiten duten aldi guciez. Bay, Orriagaco Ama Virginac idequico daugu vere viotza deitzen dugun lecu gucietan. Sunamitis emazte fede duna yuan cen lasterca Carmeloco mendira Eliseo Profetari present eguitera vere semearen desgracia: guc causitzen dugu nun nahi Ymagina miragarri ortan urricalmendu eta bolere aundiagoco Eliseo bat erier osagarria eta iler vicia eman duena. Eztu iduri baicican Orriaga aurquitzen dela lecu gucietan, ceren orotan entzuten tu Mariac deitzen dutenen suspiro eta nigarrac. ¿Ceren nor presente direnetan, nor erri untan, nor inguru otaco yendetan, nor izanen da ezautzera eman eztezaquenic cembait favore Orriagaco Ama amultsu orrenganic errecibitua? ¿Norc imploratu ote du vere proteccionea neque eta trabailutan, mendi eta vide orietan, eta aflightua egon den lecu gucietan, memento verean izan eztuenic vere consolu eta laguntza? ¿Norc, erran zadacie eguiac, norc cien artean deitu du Yaincoa en Ama Orriagaco icen eztiarequin, vereala causitu eztuenic Raquel eder ortan bertze debora bat Sisararen contra, bertze Ester bat Amanen contra eta bertze Yudit bat Holofernesen contra? Etzaciela duda, E. A. M., Orriagaco Ama Virginia vilatzen duenac vereala errecontratzen da Yaincoaren Ama orrequin, eta causitzen duenac vereala aurquitzen du betico vicitza. Gucier behatzen du Ama baten tendretasunarequin distincioneic eguin gabe erresuma eta languayetan, eta amodio veraiquin aderezatzen da espanolari nola Franciaco eta bertze nacionetaco devoter, baldin izpirituz eta eguiac deitzen badute. ¿Cembat aldiz yaiqui ote da gabaz, espresione figuratu untaz valiatzea gatic, tenore artan vere devoten contra etsayec (preparatzen) armatzen tuztez videgabe eta persecucioneac ezeztatzeco? ¿Cembat aldiz Absalonen furiatic Yonatas gorde zuen bertze emaztequi yaquinsun arec bezala, libratu ote tu vere devotac veren vicia eta untasunac arruinatu nahi zuzten asesino eta ohoinen escuetaric? ¿Cembat aldiz Faraon Erreguearen alabac Moises uretic atera zuen bezala, atera bidestu vere devotac mundu untaco aimbetze irriscuen artetic, erran nahi dut, oyan bortu eta vide orietan aurquitzen diren aimbetze peligro edo lanyerretaric, deitu dutelacotz afflictionearen erdian Orriagaco icen maitagarriarequin? ¿Cembat aldiz eztitu eta aplacatu ote du Yaincoaren colera osogui ofensatua eta mendecatzeo preparatua bazter gucietan eguiten diren aimbetze becatuen gatic, erranez vere Seme Divinoari: etzazula descarga zure yusticia becatari orien gainian, icusazu ene devotac direla? ¡Ay! favore oriec

eta anitz gueyago cieć edo casualitate edo errecontru edo efectu naturalendaco dauzcacienac obratuac izan dira Orriagaco Ama Virginia ortaz. Bay, Orriagaco devot fidelac, Ceruco Erreguina lorios ori izan da eta izanen da vere devotendaco vere etsayen furia eta persecucionetaric libratzeco ihes lecuā, irriscu gucietan defenza bat, eta consolu bat desgracia eta afliccionetan. ¡Ah! Demborac permeti baleza, igan nindaiteque mendez mende Yaincoaren disposicionez artzain inocenter agertu cen mement uros artarano eldu artio eta eracustera eman nitzazque bat bedera Eliza untaric vere devoten favoretan eguin tuen gauza miragarriac. Presenta nitzazque egui unen destimonio fede eguiten dutenac eta errefusa ez titezquenac, Ycusaraz nitzazque erreverrituac batzutan Naim eta Betaniaco obra miragarriac bertzetan Yerico eta Siloeco gauza estardoarioac. Ezar nitzazque cien vistan conda ez titezquen victoriac moruen contra conseguituac Orriagaco Mariaren arartecotasunez. Eracustera eman nezaque Orriagaco Ama Virginaren laguntza boteretsua Turkiaco armaden deseguiteco eta porroscatzeco. Erran nezaque garren urtean Nafarra gucia libratu cela parteic gueyena heregeez formatzen cen Franciaco armadaz atacatua izaitetic, Ymagina Saindu orrec eguin zuen miraculu clar eta agueriaz, imposibilitatuz aitzina avanzatzia lano ordinariocoa bano anitzez cerratuago batequin, ceina ezpaitzen alchatu zortzi egunez asi artio franciaco tropac vere erretirada Fuenterrabiaco partera nun errautsiac izan baitziren Españolēz atzoco egunaiquin ceina baitzen Ymagina Saindu orri verechiqui consecratua... Bana ¿nola da posible nic declara ditzatan bat bedera Orriagaco Ama Virginac obratu tuen gauza miragarriac? Galdeguin zacie cien aita-amer eta ec erranen dauciete icusi tuztela Eliza untan anitz oroitzapen eta seinale ezautzera emaiten zuztenac bertze aimberte miraculu Ama ortaz vere devoten favoretan eguinac.

Galdeguin zacie cien aita-amer eta ec erranen dauciete gomendatuz cristau fidelac Ymagina Saindu orri eta aguertu cen iturricu uretic edanez sendatu direla eritasun aundietaric. Galdeguin zacie cien aita amer eta ec erranen dauciete Orriagaco Mariaren proteccionē verechi batez libratu direla erri osoac calamitate eta desgracia aundietaric. Galdeguin zacie cien aita amer eta ec erranerī dauciete desconsolatuac causitzen ciren emaztequiac Yaincoac etzuelacotz aurrequin benedicatu een ezcontza, icusi zuztela satifatuac veren guticiac Orriagaco Ama Virginari voto edo promesac eguinez. Galdeguin zacie cien aita amer eta ec erranen dauciete fede vici batequin Orriagaco Mariaren arartecotasuna vilatu dutec artzainec icusi tuztela gaitz gucietaric sendatuac eritasunaz atacatuac edo pozoindatuac cituzten haciendac. Galdeguin zacie... Bana ¿norat nua? Eznezaque acaba, ezautzera eman behar banitu Orriagaco Ama Virginac eguin tuen obra miragarriac eta erran dezaquegu sabaco Erreguinarequin: Orriagaco Ama Virginaren miraculuen fama bano aundiagoac dira aren merchede eta favoreac.

Bana Ymagina lorios orrec eztu bacarric empleatzen vere boterea vere devotac gorputzeco behar ordutan favoratzeco; ceren izpiritualetan ere eztu escasten vere graciac. Eguiazqui: Maria Orriagacoa da argui bat adimendu itsua guidatzen duena: da su bat vorondate epela verotzen duena. Ymagina sacratu orren presencian livertinoa sugetatzen da, heregeac aitortzen du vere utsa, deshonestac ihes eguiten du placer ciquinetaric, correitzen da guizon devoch edo licenciosa eta becatari guciac convertitzen. Orriagaco Ama Virginia da Sunamitis bat gure otoitzac entzuten eta gure suspiro eta nigarrez urricaltzen dena. Da Ester gracios eta amultsu bat, vere seme Asuero Divinoari presentatzen dena, errevoaca dezan vere devot cembaitēc vere erotasun eta cenzu gabetasunaren gatic merechi duen eriotzeco edo condenacioneco sentencia. Bay Maria Orriagacoac comunicatzen tu ementic abundanciaiquin vere graciac, behar ordu izpiritualetan fede vici eta devocione saindu batequin deitzen duten gucier. Vereguticia eta ocupacionē gucia da gloria vertute, ideya saindu eta caritate perfectaren sendimenduac inspiratzea. Orriaco erri urosa, mendi otaco

Cristau zorihonecoac, si scires donum Dei... Ezaut bacinezate Ymagina miragarri au emen aguertuz, ciendaco preparatuac izan diren graciac... Comprenditzen bacinute Ceruco doain edo presentunen valiostasun eta dignitate soberanoa... ¡cer guticia cinuqueten vere favoreen ur garbiac gustatzeco! Erreguina lorios eta boteretsu orrec concebitu izan tu ideya aundiac: nahi du izan cien laguna, cien guidazalia: nahi tu icusi urbil danic cien behar orduac eta socorritu yenerositateiquin. Orriaga present soberano unequin convertituco da placerrezco Parabizu batian: ezta toqui untara elduco infidel eta desonesta, ezta behatuco becatari bacar batec Ymagina saindu uni, barnetic viotza unquitua senditu gabe vere graciaren indarraiquin, ceren Virgina miragarri unec autatu zuen eta saindutu lecu au guizonen behar orduac examinatzeco eta vere miseriez urricaltzeco devocioneiquin deitzen duten dembora eta lecu gucietan, eta vere devoten esquer onac eternizatuco du aren oroitzapena, verificatuz guisa untan profecia famatu ura: Memoria mea in generationes seculorum. Cambiatuco dira Erresuma eta Ymperioac, acabatuco dira historiac eta historiazealeac, pasatuco dira adinac eta demborac, bana Orriagaco Ama Virginaren icen eta gloria guelditucoda eta conservatuco eternitate batez mende gucietaco yeneracionetan, ceren imprimatua dago borra ezteizquen letrequin, Orriagaco eta ondo otaco cristau devoten viotzetan: oriec publicatuco tuzte fidelqui Ymagina saindu unen vitartez Yaincoac obratu tuen gauza miragarriac eguinez aguer zahin mendi otan vere devoten gorputzeco eta animaco behar orduac socorritzeco, baldin deitzen badue fede vici eta devocione saindu batequin, baita nic ezautzera eman gogo nauciena.

Yaincoaren Ama Orriagacoa. Zure gana eldu guira seme bat, animale furios batez atacatua edo etsay crudel batez perseguitua, vere Amaren besoetarayuaite den bezala. Nahiz gure culpec eguin gaituzten indigno zure semeac icendatzeco, vizquitartian zu zare eta izanen zare beti gure Ama ain amulsua nola maitagarria. Eracustera eman zazu veraz ala zarela zure amaamodioaren efectuequin eta entzun zazu oray zuri eguitera nuan suplica edo galdeitza. Sancta Maria, succurre miseris. Maria Saindua Yaincoaren eta gure Ama; socorri gaitzazu pena eta miseriazco lecu untan, Adanen seme gucientzat larre eta sasisco lurra den mundu untan, ceintan nehor ezpaitaiteque escusa eta libra trabailu eta nahigabetariq; erdies zaguzu behar dugun paciencia resignacione saindu batequin sofritzeco. Juva pusilanimis. Lagun gaitzazu gure naturaleza gure pasione ta gure vicioengatic flacoac causitzen guirener, munduaren demonioaren eta araguiaren tentacioner erresistitzeco edo ihardoquituzco, amorocatican eta iraun dezagun fermuqui Yaincoaren cervituzan eta segui dezagun constantqui ceruco videa. Refove flebiles. Consola gaitzazu tristeciaco aimbertzecasionetan, aimbertzec desgracietan eta nigarra veguietariac maiz ecarrarazten dauzquiguten nahigabetan. Ora pro populo. Otoitz eguin zazu populoarengatic ezta in gal impietateac eta immoralitateac edatzen eta barreatzen tuen ilumbeen erdian, baicic oray artio bezala conserva dezan garbia vere aita amenganic errecibitu zuten fedea. Intervenit pro clero. Aplica zazu zure arartecotasun boteretsua Yaincoaren ministro gucier egungo egunian ain perseguituac Elizaren etsayez eta ceinaren doctrina eta exemplotic dependitzen baita Cristau fidelen eguiatzco urostasuna. Yntercede pro devoto femineo sexu. Arquitzu ere zure proteccioniaren azpian emaztequi flacoac amorocatican eta izan diten zure imitazale fidelac erritiramenduan, modestian, honestitacion eta eguiatzco devocionean, araguiaren placer ciquinez, munduco vanitatez, eta demonioaren tentacioneez engañatzera utzi gabe. Sentiant.

Esperimenta bezate guciec zure laguntza boteretsua eta principalqui Eliza untan zure sortze saindu eta aguertze miragarriaren celebratzera yuntatu guireneac, Ala izan dayela, Ama guciz ona, ala izan dayela guisa untan conseguituco dugu sainduqui acabatzea gure vicitza eta zure compañian gozatzea eternitateco.

